

Do ciekawych, do odważnych wobec trudnych tematów, do chcących przeznaczyć swoją energię życiową na badanie podstawowych przyczyn raczej niż na uśmierzanie powierzchniowych skutków, do rozumiejących, że każda podróż zaczyna się zawsze tylko tutaj i wyłącznie teraz, do tych, którzy tak czują:

CHCĘ

Wykorzystywać moje umiejętności
jedynie do takich prac,
które sumiennie uznam za służące
pokojowemu współlístnieniu wszystkich ludzi,
sprawie ludzkiej godności i możliwości samorealizacji.

Wiem - spełnienie tych celów wymaga
udostępnienia wszystkim niezbędnych do życia udogodnień
dobrego pożywienia, powietrza, wody,
odzieży i dachu nad głową,
dostępu do piękna przyrody i dóbr kultury,
troskliwego, dobrego wykształcenia, opieki zdrowotnej
i możliwości pozwalających każdemu człowiekowi
odnaleźć swobodnie własne cele w życiu,
rozwijać siły i umiejętności twórcze
rąk, umysłu i ducha.

Wiem - istnieją obecnie po temu w Polsce i na Ziemi
wszelkie fizyczne możliwości.

Chcę - przyczyniać się
do rozwijania współpracy,
do unikania konfliktów, nadmiernych napięć, hałasu,
zatruwania
ziemi, powietrza czy wody,
do ochrony piękna przyrody,
jej naturalnych zasobów
mineralnych, roślinnych i zwierzęcych.

Chcę
czynić sobie Ziemię kochaną.

Obecny nawyk zajmowania się raczej powierzchniowymi dolegliwościami niż podstawowymi przyczynami naszych trudności osobistych, społecznych gospodarczych i politycznych można by nazwać podejściem *alarmowym*.

Podejście alarmowe zdaje się mieć związek z tym, że szukanie głębszych przyczyn uważamy za doraźnie nieopłacalne, a zresztą czujemy się wobec nich bezsilni. Mobilizujemy się dopiero, gdy z tłącego zarzewia wybuchnie pożar, gdy statek już tonie. Nie myślimy wówczas o bezsilności, opłacalności. Bez zastanowienia chwytamy, co pod ręką i rzucamy się gasić, chwytamy się brzytwy. Możemy się cieszyć jeśli przeżyjemy choć poparzeni, bez palców.

Nasz aktualny system finansowy – podobno niezatapialny – ma w sobie groźne zarzewie; góry lodowe mającą jak chmury na horyzoncie. W istocie ten system działa jak rak, bezlitośnie rosnący, pochłaniając, niegodziwym zadłużeniem, nasze wspólnotowe dziedzictwo – gospodarczy dorobek, obecne i przyszłe plony.

A cóż my na to?

Nie dbając o przyczyny, kłócimy się jaki udział ma komu przypaść z 10 worków, które rabuś sprytnie podrzucił nam jak kość niezgody, samemu znikając z pola naszej uwagi z 90-oma. Potem powraca, przebrany w profesorskie togi, by nam wypominać nadmierną konsumpcję, opiekuńczość – populizm

Umożliwia to powszechna nieświadomość mechanizmów tworzenia kredytu finansowego oraz jego akceptacja jako jedynej możliwości uzyskiwania środków transakcyjnych. Wskutek tego zgadzamy się bez protestu na powszechne zadłużanie wszystkich państw i ich obywateli, przy czym najbardziej zadłużone są państwa najbogatsze, ale najbardziej poszkodowane są miliardy ludzi niezamożnych w rejonach najuboższych. Długi narastają w coraz szybszym tempie, bez ograniczeń, właśnie tak jak tkanka nowotworowa, przepompowując pieniądze z naszych kieszeni do kieszeni około 10% najbogatszych inwestorów finansowych, przy pomocy pomp procentowo – podatkowych.¹

Potrzeba nowego impulsu poznawczego ze strony młodych,

1 Zob. www.barter.org.pl/Kryzys_kapitalizmu.pdf s.19 pkt.5

zdolnych, energicznych fachowców, nie całkiem jeszcze urobionych na ortodoksyjną liberalno – monetarystyczną modłę. Potrzeba rozwinięcia alternatywnej ekonomii, przystosowanej do nowoczesnej gospodarki, uwalniającej ją od paradoksu nędzy wśród obfitości.

Budujmy arkę przed potopem...

W tym duchu przedstawiono poniższy wybór tematów, mogących służyć do tego celu.

Do wielu z nich można otrzymać wskazówki i duży zasób piśmiennictwa.

Istnieją już archiwa odpowiednich tekstów. Polecam szczególnie archiwum www.geldreform.de. Obejmuje ono książki i publikacje klasyków alternatywnej ekonomii, w języku niemieckim, angielskim, francuskim, włoskim, hiszpańskim, polskim, węgierskim, japońskim i norweskim.

Archiwum odznacza się logiczną, przyjazną dla użytkownika organizacją, aktualnością, wielostronnością. Obejmuje też teksty krytyczne w stosunku do prezentowanych w duchu alternatywnym. Znajdziemy tam tematy prac seminaryjnych, dyplomowych, magisterskich i doktorskich, związane z alternatywnym myśleniem o pieniądzu..Prace były wykonywane w Niemczech, Austrii i Szwajcarii.

W Polsce ważne archiwum znajduje się na stronie www.barter.org.pl. Na stronie tej zgromadzono kilkadziesiąt tekstów, książek i publikacji oraz wiele filmów dotyczących alternatywnego podejścia do systemu finansowego w różnych krajach.

Oba te archiwa stanowią kopalnię źródeł dla realizatorów tych i podobnych tez naukowych.

Szczególnie cenne wydaje się wspólne opracowywanie tematów; uczenie się porozumienia przekraczającego specjalistycznie zróżnicowane terminologie; rozwijanie ducha i umiejętności współpracy; tworzenie dobrze współdziałających zespołów młodych ekspertów.

TEMATY BADAWCZO – EDUKACYJNE O NATURZE PIENIĄDZA, KREDYTU, WŁASNOŚCI, PRACY, O ROLI GOSPODARKI POZARYNKOWEJ I ROLI PAŃSTWA

1. Historia i perspektywy rozwoju lokalnych emisji środków transakcyjnych i ich uwarunkowania polityczne, gospodarcze, społeczne. Polska, Świat.

2. Aktualnie istniejące systemy lokalnych rozliczeń bezgotówkowych; systemy wielostronnych rozliczeń barterowych. Aspekty socjologiczne, ekonomiczne, etyczne i prawne

3. Lokalny *pieniądz komplementarny* jako instrument obniżania kosztów transakcyjnych i rozwijania gospodarki lokalnej

4. Status prawny systemów lokalnych rozliczeń – Polska , Europa, Świat.

5. Lokalny pieniądz komplementarny jako instrument obniżania lokalnego bezrobocia i zmniejszania liczebności ludzi społecznie marginalizowanych, z powodu wieku zbyt młodego, zbyt podeszłego, bezrobocia, inwalidztwa, biedy. Aspekty etyczne, gospodarcze; społeczne, polityczne.

6. Komplementarne lokalne środki rozliczeniowe jako czynnik ochrony lokalnej gospodarki przed wyciekami środków transakcyjnych poza obszar, na którym zostały wypracowane. Jako sposób wzmacniania więzi międzyludzkich lokalnych społeczności. Zasada „zatykania dziur”.

7. Lokalny pieniądz komplementarny jako jedna z możliwości próbnych realizacji zasady minimalnego dochodu gwarantowanego. Aspekty modelowania systemowego, realizacja doświadczalna, analiza wyników gospodarczych i społecznych. (Praca zespołowa z zakresu informatyki, ekonomii, socjologii?)

8. Systemy przyspieszania obiegu pieniądza – pieniądz z

przyspieszaczem procentowym; pieniądź *neutralny*, z przyspieszaczem typu *demurrage*. Aspekty historyczne; gospodarcze, prawne, polityczne

9. Funkcje pieniądza – *magiczny trójkąt pieniądza*; konieczność trzech odrębnych narzędzi dla realizacji funkcji transakcyjnej, miernika wartości i akumulatora wartości. Historyczne i aktualne eksperymenty w realizacji tego postulatu. Aspekty gospodarcze, historii gospodarki, prawne, polityczne, etyczne.

10. Fizyczne standardy jednostki wartości w aspekcie historycznym i gospodarczym.

11. Funkcja spekulacyjna pieniądza – niszczące oddziaływanie na społeczeństwo i na gospodarkę. Aspekty historyczne, ekonomiczne, socjologiczne, polityczne, etyczne

12. Społeczna natura kredytu finansowego. Aspekty ekonomiczne, socjologiczne, etyczne Nauki Społecznej Kościoła,

13. Lichwa – aspekty historyczne, gospodarcze, etyczne, socjologiczne, prawne, polityczne.

14. Kim opiekuje się *Państwo opiekuńcze*? Studium podziału gospodarczego wzrostu między instytucjonalnych kredytodawców a ogół społeczeństwa. Aspekty historyczne, gospodarcze, socjologiczne, prawne, polityczne etyczne ²

15. Bankowość niekomercyjna ogólnokrajowa, spółdzielcza,

2 Np. raport opublikowany przez kanadyjskiego Auditor General w listopadzie 1993 ujawnił, że dług publiczny Kanady za okres 125 lat (1867 – 1992) wyniósł 423 mld. CAD. Z tego ok. 91% wydano na spłatę odsetek, zaś niespełna 9% wydano na rzeczywiste dobra i usługi dla kanadyjskiego społeczeństwa. Zob. Szczęsny Zygmunt Górski, *Kryzys Kapitalizmu – dramat zagrożeń i sposobności. Kim opiekuje się państwo opiekuńcze?* s.19, punkt 5
www.barter.org.pl/Kryzys_kapitalizmu.pdf

samorządowa lokalna – historia rozwoju, stan obecny na świecie, w UE, w Polsce. Aspekty socjologiczne, prawne, polityczne

16. Samorządowe Fundusze Rozwoju jako czynnik wykorzystania funduszy rozwojowych UE – wartość krytyczna kapitału, inne warunki powodzenia, perspektywy.

17. Składy konsygnacyjne i kwity konsygnacyjne na okaziciela jako lokalny komplementarny środek transakcyjny na świecie, w UE, w Polsce – aspekty historyczne, prawne i ekonomiczne, socjologiczne.

18. Gwarancje państwowe jako czynnik rozwoju gospodarki. Aspekty gospodarcze, prawne, historyczne, polityczne, etyczne

19. Banki municypalne inwestycyjne / niekomercyjne. Historia, Polska, Europa, Świat.

20. Regionalne i krajowe izby rozrachunkowe jako czynnik zwiększenia płynności przedsiębiorstw. Aspekty informatyczne, historyczne, ekonomiczne, prawne, socjologiczne, polityczne, etyczne. Polska, Europa, Świat.

21. Pieniądz i kredyt jako dobro wspólne. Aspekt historyczny, socjologiczny, ekonomiczny, polityczny, etyczny

22. Własność prywatna, społeczna i powiernicza. Pieniądz jako *własność powiernicza*. Aspekt historyczny, socjologiczny, ekonomiczny, etyczny, filozoficzny

23. Miejsce gospodarki pozarynkowej w gospodarce kapitalistycznej. Aspekty ekonomiczne, społeczne, polityczne, etyczne.

24. Minimalny dochód gwarantowany. (*Universal basic income, allocation universelle, Grundeinkommen*). Aspekt historyczny, ekonomiczny, społeczny, polityczny, etyczny.

25. Państwo Opiekuńcze a Państwo Pomocnicze – Umożliwiający (*Enabling State*). Aspekt historyczny, ekonomiczny,

socjologiczny, polityczny, etyczny.

26. Cztery filary Nauki Społecznej Kościoła: Osoba ludzka, Dobro wspólne, Pomocniczość, Solidarność. Ich realizacja w ustroju liberalnego kapitalizmu i w społecznej gospodarce rynkowej. Aspekt historyczny, ekonomiczny, społeczny, polityczny, etyczny.

27. Koniec pracy? Praca swobodna – praca wymuszona. / robota.. Wychowanie do pracy swobodnej. Produktywność pracy swobodnej, wolontariatu. Aspekt historyczny, ekonomiczny, socjologiczny, psychologiczny, pedagogiczny, społeczny, polityczny, etyczny.

28. Praca swobodna – znaczenie dla osób zmarginalizowanych. Aspekt historyczny, ekonomiczny, psychologiczny, socjologiczny, polityczny, etyczny.

29. Finansowanie wolontariatu. Aspekt historyczny, ekonomiczny, socjologiczny, pedagogiczny, polityczny, etyczny.

30. Produktywność pracy wymuszonej, pracy swobodnej, wolontariatu.. Aspekt ekonomiczny, socjologiczny, etyczny. .

31. Nie-neutralność pieniądza w obecnym systemie finansowym. Aspekt ekonomiczny, socjologiczny, polityczny, etyczny

Szczęsny Z. Górski
szczesny.z.gorski@gmail.com